

Këshilli i Mediave të Shkruara të Kosovës
Press Council of Kosovo
Savet Štampe Kosova

Kodi i Mediave të Shkruara të Kosovës

Preambula

- Ky Kod, i derivuar nga standardet ekzistuese ndërkombëtare të praktikës së gazetarisë, mëton të shërbejë si bazë për sistemin vetërregullues i cili do të konsiderohej profesionalisht dhe moralisht i obligueshëm për gazetarë, reporterë, redaktorë, pronarë dhe botues të gazetave, portaleve dhe agjensive të lajmeve.
- Gazetarët dhe redaktorët do të respektojnë parimet etike në vijim dhe do të mbrojnë integritetin profesional të gazetarisë.
- Redaktorët dhe botuesit do të sigurojnë që i mbarë stafi relevant punues është i informuar për këtë Kod. Tutje, ata do të sigurojnë respektimin e të gjitha dispozitave të këtij Kodi.

I. Dispozitat e përgjithshme

1. Është detyrë e gazetarëve dhe e botuesve të respektojnë të drejtën e qytetarëve për informim me kohë dhe në plotëni. Gazetarët dhe botuesit do të mbrojnë parimet e lirisë së informimit, të drejtën në komentim të drejtë dhe në gazetari kritike.
2. Shtypi dhe portalet në Kosovë do të respektojnë standardet ndërkombëtare të mirësjelljes dhe të llojllojshmërisë etnike, kulturore dhe fetare.
3. Gazetarët dhe redaktorët nuk do të inkurajojnë, qëllimisht apo tërthorazi, diskriminimin dhe jotolerancën.
4. Gazetarët nuk do të veprojnë si përfaqësues të opinionit publik. Mediat nuk mund t'i zëvendësojnë funksionet specifike të autoriteteve apo institucioneve publike.

Këshilli i Mediave të Shkruara të Kosovës
Press Council of Kosovo
Savet Štampe Kosova

5. Vëzhgimi kritik i implementimit të pushtetit politik dhe ekonomik do të jetë ndër obligimet qenësore të shtypit dhe portaleve.
6. Organizatat mediale/të lajmeve do të dëshmojnë transparencë në çështjet e pronësisë dhe të menaxhimit të mediave, duke u mundësuar kështu qytetarëve qartësi rreth identitetit të pronarëve dhe të sasisë së interesit të tyre ekonomik në media.

II. Raportimi i së vërtetës

1. Gjatë punës së tyre, gazetarët dhe redaktorët do të sigurojnë respekt për të vërtetën faktike dhe për të drejtën e publikut që ta dijë të vërtetën.
2. Gazetarët dhe redaktorët, në parim, duhet të mbështeten në burime të identifikueshme të informacioneve.
3. Gazetat, portalet dhe agjensitë e lajmeve dhe publikimet e tyre janë të obliguara të mbrojnë identitetin e atyre të cilët ofrojnë informacione në konfidencë, pavarësisht nëse kjo është kërkuar paraprakisht apo jo.
4. Duhet të bëhet dallim i qartë ndërmjet lajmeve dhe opinionëve. Lajmi nënkupton informacion të përbërë nga faktet dhe të dhënat, kurse opinionet bartin mendime, ide, besime apo gjykime vlerësuese nga ana e botuesve, gazetarëve dhe redaktorëve.
5. Gazetarët dhe publikimet e tyre kanë obligim profesional që me kohë ta korrigojnë çfarëdo informacioni të publikuar për të cilin vërtetohet të jetë i pasaktë.
6. Fotografitë dhe dokumentet nuk guxojnë të falsifikohen dhe/apo të përdoren në mënyrë të gabueshme.
7. Gazetari nuk guxon të bëjë plagjiat dhe duhet të theksojë burimin e informatës që është publikuar diku tjetër.

Këshilli i Mediave të Shkruara të Kosovës
Press Council of Kosovo
Savet Štampe Kosova

III. Nxitja dhe gjuha e urrejtjes

1. Shtypi, portalet dhe agjensitë e lajmeve nuk do të nxisin veprime kriminale apo të dhunshme, pavarësisht nga situata apo rrethana.
2. Shtypi, portalet dhe agjensitë e lajmeve do të bëjnë të gjitha që mundën për të mos nxitur apo ushqyer urrejtje dhe pabarazi përmes:
 - a. Trajtimin me paragjykim të një individi apo grupi mbi baza të përkatësisë etnike, fetare, gjinore, racore, martesore, moshore apo të paaftësisë fizike e mendore;
 - b. Përdorimit të shprehjeve denigruese me qëllim të lëndimit dhe kërcënimit të një individi apo grupi mbi baza të përkatësisë etnike, fetare, gjinore, racore, martesore, moshore apo të paaftësisë fizike e mendore.
3. Referencat rreth përkatësisë etnike të një individi, referencat racore, fetare, gjinore, të orientimit seksual apo rreth paaftësisë fizike e mendore do të zhvillohen vetëm në rastet kur informacionet e tilla kanë rëndësi të drejtpërdrejtë për ngjarjen për të cilën raportohet.

IV. E drejta për t'u përgjigjur

1. Është obligim i gazetarëve, redaktorëve dhe i gazetave, portaleve e agjensive të lajmeve që të botojnë reagime dhe/ose demante kur mediat publikojnë informata të pasakta për një individ apo organizatë.
2. E drejta për t'u përgjigjur do t'u mundësohet personave përkatës nëse botimi në fjalë përcakton që duhet të ndërmerret një hap të tillë për qëllime të korrektësisë dhe paanshmërisë. Duhet të ekzistojë mundësi për publikim të menjëhershëm të reagimit/përgjigjes në median e njëjtë.
3. Gjatë raportimit dhe komentimit të një ngjarjeje kontraverse, gazetatat, portalet dhe agjensitë e lajmeve do të përpiqen t'i dëgjojnë dhe t'i

Këshilli i Mediave të Shkruara të Kosovës
Press Council of Kosovo
Savet Štampe Kosova

përfaqësojnë të gjitha palët në kontest. Nëse njëra palë brenda kontraversës refuzon të jetë në dispozicion për gazetarin, publikimi do të duhej ta theksojë këtë refuzim gjatë raportimit të vet.

V. Personat e akuzuar për vepra penale

1. Gazetat, portalet dhe agjensitë e lajmeve nuk do ta trajtojnë asnjë individ si fajtor, para se një vendim i tillë të konfirmohet nga gjykata.
2. Gazetarët dhe redaktorët janë të obliguar të mos prejudiojnë fajësinë e një personi të akuzuar.

VI. Mbrojtja e fëmijëve dhe të miturve

1. Gazetarët nuk do të duhej të intervistojnë apo të fotografojnë fëmijë nën moshën 18 vjeçare rreth çështjeve të cilat bëjnë fjalë për familjen e tyre, pa pëlqimin e prindit apo të ndonjë të rrituri i cili është përgjegjës për fëmijën.
2. Gazetat, portalet dhe agjensitë e lajmeve në asnjë mënyrë nuk do të identifikojnë fëmijët nën moshën 18 vjeçare të cilët janë të përzier në vepra penale, qoftë si dëshmitarë, apo të pandehur.
3. Trajtimi i rrëfimeve mbi tragjeditë personale duhet të zhvillohet me kujdes, ndërkohë që ndaj individëve të prekur me tragjedi duhet pasur qasje mirëkuptimi dhe diskrecioni.

VII. Privatësia

1. Gazetat, portalet dhe agjensitë e lajmeve do t'u shmangen ndërhyrjeve dhe kërkimeve në jetën private të një individi, përderisa ndërhyrje apo kërkime të tilla janë të nevojshme për arsye të interesit publik.

VIII. Korrupsioni dhe mitoja

Këshilli i Mediave të Shkruara të Kosovës
Press Council of Kosovo
Savet Štampe Kosova

1. Gazetarët nuk do të pranojnë poste, mito apo cytje të tjera të cilat shkaktojnë konflikte interesi me profesionin e tyre, dhe të cilat komprometojnë kredibilitetin e tyre moral dhe profesional.
2. Gazetarët dhe redaktorët nuk do të pranojnë akte specifike të zemërgjerësisë të cilat do të mund të ndikojnë në pavarësinë e tyre profesionale.

IX. Të drejtat e autorëve

1. Botuesit, redaktorët dhe gazetarët në asnjë situatë nuk do të insistojnë në pronësi mbi lajmin.
2. Publikimet do të mund të përdoren arsyeshëm, dhe me citate të kufizuara, material nga publikime të tjera apo nga pronarë të së drejtës autoriale, pa leje të shprehur të tyre për ta bërë këtë. Megjithatë, botimi i materialit komplet do të duhej të ishte i mundur vetëm pas lejimit paraprak, të dhënë nga mbajtësi i të drejtës autoriale.

X. Reklamat dhe Sponsorimi

1. Reklamimi komercial e politik, si dhe materiali sponsorues përfshirë këtu edhe artikuj apo shtojca, duhet të jetë qartë i dallueshëm nga përmbajtja editoriale dhe të identifikohet qartë se çfarë është.
2. Materiali i sponsoruar do të tregojë qartë burimin e sponsorimit.